

Jonas Sjöstedts tal på 1 maj 2018, Stockholm

Förstamajfirare, socialister, feminister

Vilken glädje det är att få stå här och se er alla som kommit hit till Kungsträdgården. Jag ser unga föräldrar med femåringar som precis fått glass, jag ser pensionärer som varit med på många första maj och självklart är här igen, och gymnasieelever som ska rösta för första gången (och några har klättrat upp på statyn, av Karl XIII)

Hit till vårt 1 maj-möte kommer personal från butikerna och restaurangerna längs tågets väg, hit kommer lärare, sjuksköterskor, lagerarbetare, hit kommer ni som har ett arbete ni trivs med men ser hur villkoren försämrats och ni som har svårt att få ihop till försörjningen trots att ni har två eller tre jobb. Här bland oss finns musikälskare, hemmakockar, fackligt förtroendevalda, arkitekter, artister, byggnadsarbetare, programmerare och aktivister.

Vi är många som vill ha ett rättvist, jämlikt samhälle! Välkomna allihop! Det här är vår dag – frihetens dag, folkets dag – när vi tittar oss runt och påminns om hur det känns att vara i en gemenskap där ingen ser vare sig uppåt eller neråt på någon annan, utan där vi alla ser varann i ögonen som jämlikar. Det är ett sånt samhälle vi vill ha! Det är ett sånt Sverige vi vill ha!

Det är vår tur nu!

En person som alltid brukade glida runt här i Kungsan på 1 maj, i skinnjacka och boots, var Jerry Williams, som tyvärr lämnade oss för ett par veckor sen. Eller ”drog in årorna” som han själv skulle sagt.

Jerry Williams, Sverige rödaste rocker, en av Vänsterpartiets trognaste medlemmar. Och jag vill rikta ett varmt tack till Jerry som alltid, alltid stod upp för vänstern. Och för hans språk – ett språk som var en motståndshandling i sig. Ett språk som kom ur erfarenheten av ett tydligt klassamhälle, med dem däruppe och vi härnere. Det upproriska språket bar med sig ett löfte om att en dag ska det inte vara så längre.

Så sent som i vintras sa Jerry såhär om vinster i välfärden:

- Det som är dyngöken, det är att någon ska tjäna pengar på var ens ungar går i skolan någonstans. Likadant om din farsa blir sjuk och åker in på sjukan, då ska någon jävla grillhagen sitta och tjäna pengar på det.
- Det är åt helvete.

Med hälsning från Jerry Williams – Huka er alla Grillhagen, vare sig ni heter Jan Emanuel Johansson eller Bert Karlsson – det är snart slutgrillat för er i välfärden. Vi tänker inte göda er med våra skattepengar längre!

Vänsterpartiet gick till val på just det löftet, välfärden är inte till salu! Vi vill lagstifta mot att plocka ut vinster från vård, skola, förskola och äldreomsorg. Våra skattepengar ska istället gå till mer personal och bättre kvalitet. De privata företag som är seriösa och sätter verksamheten främst kan vara kvar. De vars drivkraft är att plocka ut vinster får söka sig någon annanstans. Välfärden ska inte styras av girighet – den ska styras av omtanke om oss som använder den.

Och – otroligt men sant – vi har drivit regeringen framför oss och nu blir det ett lagförslag till riksdagen före sommaren! Borgarna kommer ju att rösta nej, och frågan är hur det är med SD? Ska Jimmie Åkesson svika de väljare som faktiskt trodde på honom när han påstod att han var emot vinstjakten i skolan? Det verkar så. SD lät sig bjudas på middagar och drinkar i Svenskt Näringslivs salonger och började låta som deras lobbyister.

Det finns bara ett parti som aldrig viker ner sig i vinstfrågan. Vänsterpartiet. Vi ger oss aldrig i frågan om vinster i välfärden, lita på att vi tänker driva den med kraft så länge det behövs!

Jerry Williams växte upp på sjukhusområdet på gamla Karolinska ”Karro” i Solna, där hans mamma Edit jobbade som undersköterska. När Edit avled i cancer 1954 flaggade sjukhuset på halv stång! En av ambulansförarna på sjukhuset var vänster och mycket fackligt aktiv. Sjukhusledningen ville inte först, men ambulansföraren fick fler med sig och hotade med strid, och då blev det så.

Kan ni föreställa er Nya Karolinska flagga på halv stång för en undersköterska?

Nyligen såg jag ett Tv-reportage om svårt cancersjuka Oskar 12 år, som inte kan andas frisk luft för fönstren på bancanceravdelningen går inte att öppna på Nya Karolinska. Och det går inte att gå ut på balkongerna och det finns inget kök där föräldrarna kan laga mat till sina sjuka barn.

Jag kände sån sorg och sån vrede efter att ha sett hur Oscar och andra sjuka barn har det. Hela historien om Nya Karolinska kom så nära. Det kunde varit jag och mina barn, eller du och dina barn som låg där sjuka och inte kunde komma ut en enda gång på dagen för att ingen ansvarig brytt sig om att tänka på att barn på sjukhus behöver få andas frisk luft.

Det är en skam! Ska vi bygga nya sjukhus ska det vara för Oscars och alla andra sjukas skull, inte för konsulter och byggherrar!

Istället har moderaterna och Boston Consulting Group gjort Stockholms landsting till Groupies!

De har byggt världens dyraste skrytbygge till sjukhus, moderaternas eget regalskepp Vasa!

Mitt i skandalen tronar det moderata landstingsrådet Irene Svenonius och hennes man, den förra upphandlingschefen för Karolinska. Och vad gör Ulf Kristersson – jo han gör Svenonius till en av sina närmaste, han lyfter upp henne till partiledningen. Moderaterna vill styra hela Sverige som ett företag, som ett Nya Karolinska där konsulterna har ständig fest medan undersköterskor och patienter får betala priset. Det tänker vi sätta stopp för den 9:e september!

På valdagen är det 100 år sedan den allmänna rösträtten infördes, efter stort motstånd från Kristerssons föregångare. Det är mycket som står på spel det här valet. Vi ser högern liera sig med Sverigedemokraterna, alltid med udden riktad mot dem som kommer från andra länder. Vi ser rasister och nazister marschera på gatorna och vi ser attacker mot löner och tryggheten på arbetsmarknaden. Det som byggts upp i mödosam och modig kamp av svensk arbetarrörelse i ett sekel, det river högern ner.

Högern vill ha mer av det som kallas Gig-ekonomi – men det handlar knappast om att det är Jerry Williams och hans musikervänner som fått ett gig och är ute och lirar. Istället är det unga människor som tvingas ut på en arbetsmarknad där de via appar får ange vilken lägsta lön de kan tänkas arbeta för, i ett konstant race to the bottom.

Fackförbundet Handels har gett ut en bok som heter ”Lösa förbindelser”. Där berättar Malin och Erik som jobbar på ICA Maxi i Linköping, om hur de ständigt måste hålla koll på appen där arbetspassen läggs ut. Ett nytt pass signaleras med ett pling i telefonen – ett ljud som har kommit att förknippas med magont. Det gäller att få upp telefonen först, att tacka ja innan någon annan gör det. De tar till och med telefonen in i duschen – för att inte missa plinget.

Vad säger du ICA-Stig? Du ska väl vara lika schysst som i reklamen mot Cindy, Sebastian, Ulf och Jerry. Låt oss hjälpa dig bli det!

De otryggaste anställningsformerna, som tim- och behovsanställning, har ökat mest på arbetsmarknaden sedan ”allmän visstid” infördes av alliansen 2007. Nu lovar högern ännu mer otrygghet och sänkta löner, vi lovar det motsatta. Vi lovar – bort med allmän visstid, rätt till heltid och slut på missbruket av bemanningsföretag!

Även #metoo – denna fantastiska rörelse - har visat hur viktigt det är att skapa verklig trygghet i arbetslivet. Våldigt många av vittnesmålen som vi hört och läst, handlade ju just om arbetslivet. För vem vågar säga ifrån mot en närgående chef när det är han som har makt över din otrygga visstidsanställning? När det är just han som avgör om du kan betala hyran nästa månad? Vi måste göra upp med de otrygga anställningarna och mota tillbaka sexismen. Metoo måste få politiska konsekvenser.

Och när människor från andra länder utnyttjas på svensk arbetsmarknad av oseriösa arbetsgivare, när papperslösa tvingas arbeta för 12 kronor i timmen och sova på golvet i bilverkstäder och frisersalonger, då är det dags att säga ifrån. Men vårt svar är inte att som Stefan Löfven säga att det är orimligt att de tar jobb som arbetslösa svenskar skulle kunna ta.

Vårt svar är att ta kamp mot arbetsgivarna och visa solidaritet med dom som utnyttjas!

Vi ska stå upp för asylrätten och skärpa reglerna om arbetskraftsinvandringen. Men vi ska rikta vår vrede åt rätt håll, mot oseriösa företag som utnyttjar folk och dåliga lagar. Inte mot fattiga människor som jobbar hårt för skitlöner och med dåliga villkor.

Det är arbetarrörelsens sätt att svara på orättvisor!

Mycket av det bästa i Sverige har byggts upp av vänstern och arbetarrörelsen. Det har inte skett utan konflikt, tvärtom, det har krävt protester och strejker.

1909 var det storstrejk utlöst av en lönesänkaroffensiv från SAF, 1931 minns vi som året när militär öppnade eld med gevär och kulsprutor mot ett demonstrationståg i Ådalen och dödade fem arbetare.

Vi har gruvarbetarstrejken 1969 som inleddes med att några gruvarbetare satte sig ner i gruvan i Svappavaara och snabbt var det tusentals som anslöt. När strejken avslutades hade gruvarbetarna fått igenom bättre villkor och högre lön. I storkonflikten 1980 berördes en femtedel av arbetskraften. Konflikten slutade med att SAF gav med sig och gick med på LO:s lönekrav.

Alla dessa arbetare som tagit strid för värdiga villkor och löner det går att leva på. Så viktigt det är för oss att de vågade!

Många kanske inte tänker på det, men strejkrätten används varje dag och överallt. Den används på alla arbetsplatser vi ser här runtomkring oss, även när arbetet flyter på som vanligt. För utan de anställdas rätt att i sista hand ta till strejk, då skulle arbetsvillkor och löner vara mycket sämre än idag.

Att socialdemokraterna skulle gå in i en valrörelse med förslag om inskränkning av strejkrätten är därför så oförlåtligt! Men det pågår just nu en utredning om just det. De skyller på konflikten i Göteborgs hamn.

Socialdemokraterna säger att de helst vill regera med Centern och Liberalerna efter valet. Det är partier som är öppet antifackliga, som vill ha marknadshyror och lönesänkningar. Partier som jublar när socialdemokraterna gör jobbet åt dem och öppnar för begränsad konflikträtt.

Vänsterpartiet har fällt en socialdemokratisk regering en gång i vårt partis historia. Det var när man lade ett förslag om att begränsa strejkrätten. Detta är en varning till socialdemokraterna. Stefan Löfven, jag har ett tydligt budskap till dig denna första maj:
Rör inte strejkrätten!

För två år sedan förstamaj-talade jag i Malmö. I det talet krävde jag avdragsrätt för fackföreningsavgiften, nu i sommar blir det verklighet. Vänsterpartiet gör det billigare att vara med i facket så att fler kan gå med. Så gör vi facket starkare, det förbättrar löntagarnas ställning och villkor på sikt. Det är en av de saker jag är stoltast över den här mandatperioden.

Nu vill vi gå vidare. Vänsterpartiet vill nu även införa en avdragsrätt för a-kasseavgiften. För en vanlig butiksanställd skulle det ge 400 kronor mer om året. Sånt gör skillnad för den som har en låg lön. Men förslaget är inte bara bra fördelningspolitik.

Om få är med i a-kassan så leder arbetslöshet till fattigdom. Det ställer löntagare mot löntagare och sätter press nedåt på allas löner. Men om fler kommer att vara med i A-kassan och facket går vi åt andra hållet. Det gör det lättare att få upp lönerna för alla. Vi ska ha mer trygghet och starkare löntagare.

Det fanns en tid när Sverige var ett land som högt och tydligt sa ifrån när förtryckare bombade civila. Men när jag i riksdagen frågade Stefan Löfven om Turkiets anfall mot Afrin i Syrien var svaren svävande.

När en allians mellan kurder och araber, muslimer och kristna, gjorde jobbet på marken för att besegra terrorgruppen IS i Kobane, Sinjar och i befrielsen av Raqqa. Då jublade till och med de borgerliga i Sverige. Då jublade hela världen.

Sedan blev det tyst när Nato-landet Turkiet anföll Afrin och federationen i norra Syrien och fördrev befolkningen. När de anföll de som besegrade IS, de som bygger en bättre framtid med feminism och jämlikhet. De svenska Natovännerna vill inte stöta sig med Natolandet Turkiet. EU vill inte kritisera sin egen gränsvakt, Erdogans Turkiet.

Det här är inte en tid när det duger att vara tyst. Vi i Vänstern tittar inte bort, varken från Erdogans eller Assads vidriga attacker på civila, eller från Trumps och Putins skenheliga maktspel i regionen.

Och vi i Vänstern glömmer aldrig vilka som gjorde jobbet på marken mot IS, vilka som inte backade. Vi stödjer det kurdiska folket. Vi tänker inte svika er!

Vi lever i en värld där de 8 rikaste personerna äger mer än halva jordens befolkning. Vi lever också i ett Sverige där vi fått en växande smörklick superrika, som glider omkring. Samtidigt har vi svenska pensionärer som blir hemlösa och åker runt på nattbussar för att få sova. Och de som får löneförhöjning på Försäkringskassan är de som ger flest avslag till dem som behöver sjukpenning!

Den brutala ojämlikheten har gjort att till och med borgerliga partier har börjat prata om jämlikhet. På sitt eget bakvända vis. De vill nämligen att de som tjänar allra minst ska skärpa sig, få lägre löner och göra sig anställningsbara, annars har samhället inte råd med dem.

Verkligt mod vore istället att säga rakt av till storbolagen och de förmögna: Ni har för mycket makt och för mycket pengar!

Det är Nordeas bankdirektörer Koskull och Wahlroos, det är välfärdskapitalisterna Bert Karlsson och Jan Emanuel Johansson som vi ska sätta press på. Det är pensionsmiljardärerna i Allra som ska bidra allra mest!

Det finns de som hävdar att det är mossigt att tala om höger och vänster. Men vi håller inte med. Tvärtom. Vänsterpartiet tänker prata mycket om jämlikhet och klass i den här valrörelsen. Vem som har råd att gå till tandläkaren handlar om

klass, vems barn som får högre betyg i skolan handlar om klass, vem som får bättre vård handlar om klass.

Vi bygger jämlikhet med vänsterpolitik. Under de senaste åren har vi förhandlat fram reform efter reform, mer än 80 reformer, som gör Sverige bättre. Fria glasögon för barn, gratis mediciner, mer stöd till ensamstående föräldrar, mer pengarna till kvinnojourerna och nya miljarder till välfärden. Det är en politik för jämlikhet, men också en politik som tydligt gynnar kvinnor.

Den som har lett förhandlingarna för Vänsterpartiet är Ulla Andersson. Och hon har berättat hur hon gör. När hon går in och förhandlar med regeringen så tänker hon alltid ”när jag kommer ut ur det här rummet igen, då ska mina gamla arbetskamrater på förskolan i Gävle ha fått det lite bättre.” Så ser en feministisk politik ut som steg för steg förbättrar Sverige.

Och mina vänner, vi ska fortsätta. Med mer politik för jämlikhet och feminism. Vi vill att tandvården ska bli en del av högkostnadsskyddet. Vi vill att sjukvården får de resurser den behöver. Och så har vi frågan om sex timmars arbetsdag. Redan under nästa mandatperiod vill vi sätta igång med att korta arbetstiden. Precis som vanligt säger högern att det inte går. Men vi har kortat arbetstiden förut – självklart kan vi göra det igen.

Även klimat handlar om klass. Det är de rikaste i världen som förstör klimatet mest. 80 procent av världens befolkning har aldrig suttit i ett flygplan. En politik för jämlikhet är också en politik för klimatet. Det är bra att lägga solceller på taket, jag gör det själv. Men vi behöver ta större tag. Vi behöver en regering som säger ifrån mot de storföretag som förstör klimatet. Som drar våra pensionspengar från miljöförstörande företag – inte som säljer Vattenfalls kolgruvor till dem.

Kära socialdemokrater – man kan inte förändra samhället om man inte utmanar kapitalet och högern. Det gällde för 100 år sedan när rösträtten infördes. Och det gäller i valet 2018!

Runtom i världen och Europa ser vi hur vänstern växer. Det sker i USA och det sker i Storbritannien. I Frankrike har hundratusentals människor demonstrerat nu i vår mot inskränkningar i arbetsrätten.

2018 är det 100 år sedan rösträtten och 50 år sedan gruvstrejken och studentrevolten! Det är dags att än en gång våga ställa de stora frågorna om frihet, rättvisa och jämlikhet. Det är dags att samla sig mot marknadens klåfingrighet och mot den råa fascismen. Det är dags att bygga något så mycket bättre.

Låt det här bli valet där vänstern lyfter - det gör vi tillsammans!

Den 9 september är din röst lika mycket värd som Sveriges rikaste. Använd den för att skapa en framtid som tillhör oss alla – inte bara några få. Rösta på Vänsterpartiet – det enda Vänsteralternativet i svensk politik!

Det är vår tur nu!